

پروردگار من الله است

فارسي

مفهوم ایمان به خداوند
و حقیقت آن 1

www.with-allah.com/fa

دکتر محمد بن سرار یامی
دکتر عبدالله بن سالم باهمام

ایمان به خداوند

ایمان صادقانه، زندگی با معنویت و میدان شادمانی ها

ایمان به خداوند

مفهوم ایمان به خداوند و حقیقت آن

ایمان صادقانه، زندگی با معنویت و میدان شادمانی ها

راحتی و خوشی نفس جز با ایمان به خداوند ممکن نیست و نفس غیر مومن همیشه ترسان و سرگردان و ناتوان باقی می ماند و هرگز به استقرار و آرامش نمی رسد و ایمانی که سبب نجات و رهایی است ایمان به الله است و ایمان به آن معنی است که فرد تصدیق قطعی بکند مبنی بر اینکه پروردگار هر چیز و صاحب و آفریننده آن، الله است و فقط او مستحق عبادات نماز، روزه، دعا، امید و بیم، خضوع و خاکساری است و اوست که تمام صفات کمال را داربوده و از هر عیب و نقص و کمبود پاک و منزه است و اوست باعظمت و ارجمند.

و ایمان به او شامل ایمان به فرشتگان و کتاب های او و رسولان او و روز رستاخیز و تقدیر خیر و شر از طرف اومی شود و این ایمان اصل سعادت انسان، بلکه بهشت دنیا در این باور و سرانجام آن بهشت آخرت است. ان شاء الله

"از دیدگاه شرع ایمان عبارت است از: اعتقاد به قلب به همراه اقرار با زبان".

بعد از فهم این امر باید دانست که اساس پذیرش عمل در نزد الله تعالی ایمان است. به دلیل سخن باری تعالی که می فرماید: "هر کس که از کارهای شایسته انجام دهد در حالی که مؤمن باشد"

[سوره انبیاء آیه ۹۴]

ایمان به الله تعالی توری به سوی عدل، آزادی، دانش، معرفت، هدایت، آرامش، آسایش و امنیت روانی است.

اهمیت ایمان:

برترین اعمال و پاکترین آنها در نزد الله تعالی ایمان است، همانگونه که ابوذر -رضی الله عنه- روایت می کند از پرسشی که از رسول خدا صلی الله علیه و سلم نمودند: "ای رسول خدا، برترین اعمال کدام است؟ فرمودند: ایمان در راه خداوند و جهاد در راه او" (روایت از مسلم است)

ایمان سبب هدایت و سعادت دنیایی و اخروی است. بنا به سخن باری تعالی که می فرماید: "پس هر کس را که خداوند بخواهد هدایتش کند دلش را برای [پذیرش] اسلام می گشاید" [سوره انعام آیه ۱۲۵]

ایمان مومن را از گناهان دور می کند. به دلیل سخن الله تعالی که می فرماید: "کسانی که تقوی دارند، چون و سوسه ای از [سوی] شیطان به آنان برسد، [خداوند را] یاد می کنند، آن گاه ناگهان بینا می گردند" [سوره اعراف آیه ۲۰۱]

ایمان شرط پذیرش عمل است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "و [ای پیامبر] به راستی که به تو و به کسانی که پیش از تو بودند، وحی کرده شد: اگر شرک آوری، بی گمان عملکردت نابود شود. و به یقین از زیانکاران شوی" [سوره زمر آیه ۶۵]

با ایمان خالص، خداوند عمل را برکت می دهد و دعاها را با آن می پذیرد. "و [ای پیامبر] به راستی که به تو و به کسانی که پیش از تو بودند، وحی کرده شد: اگر شرک آوری، بی گمان عملکردت نابود شود. و به یقین از زیانکاران شوی" [سوره زمر آیه ۶۵]

خداوند با ایمان خالص، عمل را برکت می دهد و دعاها را با آن می پذیرد.

ثمرات ایمان:

خداوند ارجمند و با عظمت می فرماید: "آیا ندانسته ای که خداوند چگونه مثالی می زند، سخن پاک را چون درخت پاکي [قرار داد] که ریشه اش استوار و شاخه اش در آسمان باشد (۲۴) میوه هایش را به حکم پروردگارش در همه زمان می دهد" [سوره ابراهیم آیات ۲۴-۲۵]

از جمله ثمرات ایمان، موارد ذیل هستند:

۱. ایمان راستین، اطمینان و آرامش روانی و گشادگی سینه را بوجود می آورد و این مصداق کلام خداوند متعال است که می فرماید: "بدان که دوستان خدا، نه بیمی بر آنان است و نه آنان اندوهگین شوند" [سوره یونس آیه ۶۲]

۲. بدست آوردن همراهی خاص الله تعالی برای مومنان، یعنی آنها را از تاریکی های کفر و نتایج آن، به سوی نور ایمان و پاداش آن بیرون می برد.

۳. رستگاری به خشنودی خداوند و به بهشتی که برای مومنان تصدیق کننده، آماده کرده است. خداوند ارجمند و با عظمت می فرماید: "خداوند به مردان و زنان مؤمن باغهایی را وعده داده است که از فرودست آن جویباران روان است که در آنجا جاودانه اند و [نیز] سراهای پاک در بهشتهای جاویدان. و خشنودی خداوند [بسی] بزرگتر است" [سوره توبه آیه ۷۲]

۴. دفاع خداوند از دوستان خود و از مومنان و حزب خودش: "به راستی خداوند [شرّ مشرکان را] از مؤمنان باز می دارد". [سوره حج آیه ۳۸]

و از آن جمله: دفاع الله تعالی از رسولش محمد صلی الله علیه و سلم در حادثه هجرت و دفاع از ابراهیم خلیل علیه السلام آن گاه که در آتش انداخته شد.

۵. ارجمندی و پیشوایی در دین، خداوند می فرماید: "و از آنان چون شکیبایی ورزیدند و به آیات ما یقین یافتند پیشوایانی قرار دادیم که به فرمان ما هدایت می کردند" [سوره سجده آیه ۲۴]

هیچ چیز بیشتر از پیشوایی دین داران و صاحبان یقین به خداوند، دلالت بر این نمی کند. خداوند یاد آنان را جاودان نهاده و آثار آنان را بر جای گذاشته است. در حالی که آنها در گور و زیر خاک خوابیده اند. وجود آنان از روی زمین رخت بر بسته، اما آثار آنان و اخبارشان در زندگی وجود دارد.

ایمان به خداوند یک ارتباط میان بنده ضعیف و پروردگارش است، همان گونه که فرد قوی نیز نیروی خود را از او می گیرد.

زندگی بدون ایمان مرگ محتوم.. چشم بدون ایمان کور.. زبان بدون ایمان گنگ است.. دست بدون ایمان شل و ناتوان است..

۶. محبت الله تعالى به مومنان، خداوند بلند مرتبه می فرماید:

" آنان را دوست می‌دارد و [آنان نیز] او را دوست می‌دارند" [سوره مائده آیه ۵۴]

و می فرماید: "آنان که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته انجام داده‌اند، خداوند برایشان دوستی مقرر خواهد نمود" [سوره مریم آیه ۹۶]

۷. زندگی پاک و پاکیزه در دو جهان؛ خداوند می فرماید: "هر کس در حالی که مؤمن است کار شایسته انجام دهد، مرد باشد یا زن، او را به زندگانی پاک زنده می‌داریم و پاداششان را به [حساب] نیکوترین آنچه می‌کردند، به آنان می‌دهیم" [سوره نحل آیه ۹۷]

کجایند کسانی که در پی زندگی پاک و سعادت هستند؟

۸. محبت خداوند با مومن و محبت مومن با خداوند، خداوند ارجمند و با عظمت می فرماید: " آنان را دوست می‌دارد و [آنان نیز] او را دوست می‌دارند" [سوره مائده آیه ۵۴]

یعنی: آنان را دوست دارد و محبت آنان را در میان مردم قرار می‌دهد.

۹. بدست آوردن بشارت برای اهل ایمان با توجه و عنایت خداوند به آنان، خداوند ارجمند و با عظمت می فرماید: " و مومنان را مژده بده" [سوره توبه آیه ۱۱۲]

بشارت و مژده به چیز عظیمی صورت می‌پذیرد که اثر آن در چهره آشکار می‌شود به همین سبب به این نام نامگذاری شده است و هیچ چیز از رحمت و خشنودی و بهشت خداوند عز و جل بالاتر نیست، خداوند بزرگوار و با عظمت می فرماید: " و به کسانی که ایمان آورده‌اند و کارهای شایسته کرده‌اند، مژده ده که آنان باغهایی دارند که فرودست آن جویباران روان است" [سوره بقره آیه ۲۵]

۱۰. ایمان سبب ثبات و ثابت قدمی است. خداوند ارجمند و با عظمت می فرماید: "کسانی که مردم به آنان گفتند: به یقین مردمان [کافر] برای [نبرد] با شما [سپاه] فراهم آورده‌اند، پس از آنان [سپاه] کفر] بترسید. که [این گفته] ایمانشان را افزون ساخت و گفتند: خدا ما را بس است و چه نیک کارسازی است" [سوره آل عمران آیه ۱۷۳]

بیش از همه چیز فداکاری‌های پیغمبران و صحابه و تابعین و کسانی که بر برنامه آنان رفته‌اند و تاریخ آنها را ثبت کرده است، بر این موضوع دلالت می‌کنند.

۱۱. بهره بردن از موعظه و نصیحت، خداوند ارجمند و با عظمت می فرماید:

"و پند ده، به راستی که پند دادن به مؤمنان سود می بخشد" [سوره ذاریات آیه ۵۵]

فقط اهل ایمان از نصیحت و موعظه سود می برند.

۱۲. خیر را در هر حال برای مومن قرار داد. در حالت رفاه و در حالت تنگ دستی، در هر حال

خیر و خوبی همراه مومن است. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید:

"شگفتا از کار مومن که همه کارش خیر است و این برای کسی غیر از مومن نیست. اگر خوشی به او برسد شکر گذاری می کند و این برایش خوب است و اگر زیانی به او برسد شکیبایی می کند و این برایش خوب است" (روایت از مسلم است)

ایمان صاحبش را بر تحمل صبر در حالت زیان و شکر گذاری در حالت شادی و خوشی و امید دارد.

۱۳. حفظ مومن از ارتکاب گناهان کبیره، در روایت صحیح از رسول خدا صلی الله علیه و سلم

آمده است که فرمودند: "زنا کار در حالت زنا با ایمان نیست" (روایت از بخاری است)

این ها ثمرات واضح و بزرگ ایمان هستند. کجایند کسانی که در پی آسایش و آرامش خیال اند؟

آثار ایمان:

از جمله آثار ایمان در زندگی مومن:

۱. افزایش حرص مومن برای فرمان پذیری از قانون و شرع مطهر خداوند است. خداوند ارجمند

و با عظمت می فرماید: "سخن مؤمنان چون به [راه] خداوند و رسولش فراخوانده می شوند

تا بین آنان حکم کند، فقط این است که گویند: شنیدیم و فرمان بردیم و اینانند که رستگارانند"

[سوره نور آیه ۵۱]

ایمان صاحبش را به فرمان پذیری و انقیاد از دستور خداوند عز و جل و امید دارد.

ایمان به خداوند زندگی است...
زندگی با خداوند ایمان است.

خداوند بلند مرتبه می فرماید: "سوگند به پروردگارت،

[در حقیقت] ایمان نیاورند مگر آنکه در اختلافی که بین آنان در گرفت، تو را داور کنند. آن گاه از

آنچه حکم کردی در خود هیچ دلتنگی نیابند و کاملاً گردن نهند" [سوره نساء آیه ۶۵]

بلکه ایمان صاحبش را به گردن نهادن و رضایت به دستور الله تعالی فرامی خواند.

۲. حفاظت خداوند از بنده اش در برابر شرک آشکار و پنهان. بنده هیچ درخواست، دعا و یاری جستن را از غیر خداوند طلب نمی کند. سود و زیان به دست خداوند ارجمند و با عظمت است: "اگر خداوند [بخواهد] گزندی به تو رساند، باز دارنده ای برای آن جز خود او نیست" [سوره انعام آیه ۱۷]

۳. دوستی و دشمنی در راه خداوند و برای او، این محکم ترین ریسمان ایمان است. خداوند ارجمند و با عظمت می فرماید: "جز این نیست که مؤمنان برادرند" [سوره حجرات آیه ۱۰] و هیچ چیز بیش از برادری میان مهاجرین و انصار بر این دلالت نمی کند، زیرا آنها جان و مال را تقدیم برادر خود نمودند. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "هرگز مومن نمی شوید تا دوست بدارید برای برادر مومن تان آن چه را برای خود دوست می دارید" (روایت از بخاری است)

۴. شکیبایی بر جهاد در راه خداوند و بخشیدن هر چیز نفیس و با ارزش در این راه، تا الله تعالی راضی شود. خداوند ارجمند و با عظمت می فرماید: "مؤمنان تنها آنانند که به خدا و رسولش ایمان آورده اند، آن گاه شك به دل راه نداده اند و با اموال و جانهایشان در راه خدا جهاد کرده اند. اینان اند که راستگویند" [سوره حجرات آیه ۱۵]

"ای کسانی که ایمان آورده اید، ایمان بیاورید"
فراخواندن آنان به سوی ایمان و تشویق بر آن به سبب جایگاه بزرگ آن.

۵. سعادت و خوشبختی قلب به اعتماد بر خداوند و یقین نسبت به وعده های او و به آن چیزی است که به نزد او وجود دارد. بهشت دنیا در نظر او ایمان و پیروی از خداوند مهربان است و امید رسیدن به بهشت آخرت را دارد که خداوند به او وعده داده است. بلکه بیشتر از این او امید پاداش اعمال خود را دارد و انتظار دارد در برابر تمام خستگی ها، رنج ها و ریزش عرق پاداش خود را از طرف خداوند دریافت کند و در نامه اعمال او نوشته می شوند. خداوند ارجمند و با عظمت می فرماید: "برای اهل مدینه و کسانی از بادیه

نشینانی که پیرامونشان بودند روا نبود که از رسول خدا باز پس مانند و [نیز روا نبود] که از شخص آن [حضرت] به خود پردازند. این از آن است که هیچ تشنگی و رنجی و گرسنگی ای در راه خدا به آنان نمی رسد و جایی که کافران را به خشم آورد، طی نکنند و از [هیچ] دشمنی دستبردی به دست نمی آورند مگر آنکه به [پاداش] آن برایشان کردار شایسته ای نوشته خواهد شد. خداوند پاداش نیکوکاران را ضایع نمی کند (۱۲۰) و هیچ نفقه ای - چه اندک باشد یا بسیار - انفاق نمی کنند و هیچ میدانی را نمی پیمایند مگر آنکه به [سودشان] نوشته شود تا خداوند به [پاس] نیکوترین آنچه می کردند به آنان پاداش دهد (۱۲۱)"

[سوره توبه آیات ۱۲۱-۱۲۰]

تمام این ها برای کسانی است که به او ایمان آورده و صادق باشند.

۶. دست یافتن به دوستی خدا و رسول او. خداوند ارجمند و با عظمت می فرماید: "جز این نیست که ولیّ شما، خداوند و رسولش و مؤمنان هستند" [سوره مائده آیه ۵۵]

ولایت خداوند یعنی محبت خداوند سبحان و یاری دین او و دوستی با دوستان او و دوری از دشمنان او کسانی که طرف مقابل او قرار دارند. خداوند ارجمند و با عظمت می فرماید: "گروهی را که به خداوند و روز قیامت ایمان می آورند، نخواهی یافت که با کسی که با خدا و رسولش مخالفت ورزیده است دوستی کنند. و هر چند پدرانشان یا فرزندانسان یا برادرانشان یا خویشاوندانشان باشند. اینانند که [خداوند] در دلایشان ایمان را نگاه داشته است و آنان را به فیضی از سوی خود توان داده است. و آنان را به باغهایی در می آورد که از فرودست آن جویباران روان

است که در آنجا جاودانه‌اند. خداوند از آنان خشنود است و آنان نیز از او خشنودند. اینان سپاهیان خدا هستند. بدانید که سپاهیان خدا رستگازند" [سوره مجادله آیه ۲۲]

بلکه مومن، خدا، رسول و مومنان را به دوستی می‌گیرد و هرگز به کافران دست دوستی نمی‌دهد و خداوند ارجمند و با عظمت می‌فرماید: "مؤمنان نباید کافران را به جای مؤمنان دوستان [خویش] گیرند" [سوره آل عمران آیه ۲۸]

۷. صاحب اخلاق نیکو می‌شود. رسول خدا صلی الله علیه و سلم در روایتی می‌فرماید: "حیا و ایمان متصل به هم‌اند، آن‌گاه که یکی از بین رفت دیگری هم از بین می‌رود" (روایت از بیهقی است)

حیا از بزرگترین خصایل اخلاقی است. مومن اخلاقش را با برادرانش نیکو می‌سازد تا در بهشت دنیا بدون مشکل، اختلاف و دشمنی زندگی کند. این به آن سبب است که او مومن است و این فقط برای مومن است.

۸. سعادت حقیقی و آسایش روانی سبب می‌شوند که او احساس کند در بهشت دنیا و در سعادت و راحتی خیال است. زیرا او یک پروردگار دارد که الله و یک پیغمبر دارد که محمد بن عبدالله صلی الله علیه و سلم و یک برنام‌ه دارد و آن پیروی از رضایت الله تعالی است و یک هدف دارد که آن رسیدن به بهشتی است که وسعتش به مانند وسعت آسمان و زمین است.

این طرف و آن طرف نگاه می کنی می بینی که مطب روان پزشکان پر از بیماراند. که گله و شکایت و غم و غصه ها و رنج خود را حکایت می کنند و از کم خوابی و افسردگی و کابوس های شبانه در عذاب اند و تو به طور قطع می دانی که تمام این بیماری ها به سبب دوری از ایمان به خداوند- حق سبحانه و تعالی- تمایل به دنیا و تکیه بر آن است. مادیات بر معنویت و جنبه روحی بشر طغیان کرده و چیره شده است و انسان شدیداً به این نیاز دارد تا جنبه روحی خود را اشباع کند و این امکان ندارد مگر با ایمان راستین به خداوند عز و جل و اعتماد بر او و یاد همیشگی او و ایمان به فرشتگان و کتابهای آسمانی و به رسولان و ایمان به تقدیر خیر و شر و تلخ و شیرین که همگی از طرف خداوند بلند مرتبه است.

به هر حال بسیاری از انسانها از درمان قلب و راحتی دل و از بهشت دنیا غافل گشته و در پی امور بی ارزش این جهانی خود را به رنج و تعب انداخته اند و نه به آنچه می خواهند می رسند و نه به راحتی و آسایشی دست می یابند که از آغاز راه در پی آنند.

اشباع جانب روحی فقط با ایمان ممکن می شود؛ زیرا روح از طرف خداوند است و خداوند جسم را از خاک آفریده است. هرگاه که جانب روحی را سیراب و اشباع کردی تمایل تو به امور پست دنیایی کاهش می یابد و به سمت امور و قضایای معنوی گرایش می یابی و به سمت بالا روان می شوی و هرگاه از این جنبه غافل شدی نفس تو به طبیعت حیوانی و شهوانی خود بر می گردد و به رنج و سختی دچار می شود و دنیا در برابر دیدگانش تیره و تار می شود.

ایمان به رسولانی که خداوند آنها را معرفی کرده است:

خداوند بندگان را بیپه‌ده نیافریده و آنها را به خود وا نگذاشته است. به این هدف خداوند رسولان را فرستاده تا او را با کمال و جلالش شناسانده و شرع و قانون او را معرفی کنند. خداوند متعال برترین انسانها را برای این کار فرستاده است و رسولان زیادی هم ارسال کرده است. از آن جمله نوح، ابراهیم، موسی، عیسی علیهم السلام و پایان بخش پیغمبران محمد صلی الله علیه و سلم است. با همگی آنان نشانه‌هایی قرار داد تا به صدق و راستی آنان دلالت کند. پس آنان امانت را رساندند و رسالت را ادا کردند و خداوند خالق را به بندگان معرفی نمودند. هرکس که به آنها ایمان نیاورد و آنها را تصدیق نکند به خداوند ایمان نیاورده است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "رسول [خدا] به آنچه از [سوی] پروردگارش بر او فرو فرستاده شده، ایمان آورده است و مؤمنان [هم]. هر يك به خداوند و فرشتگانش و کتابهایش و فرستادگانش ایمان آورده‌اند" [سوره بقره آیه ۲۸۵]

زیرا آنان پیام رسانان خداوند سبحان هستند و ما به همگی آنان ایمان می آوریم. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "و گفتند: میان هیچ يك از فرستادگانش فرق نمی‌گذاریم" [سوره بقره آیه ۲۸۵]

خداوند متعال به همراه رسولان کتاب‌هایی فرستاد تا نوری برای بشریت باشند. به همراه ابراهیم صحیفه‌هایی فرو فرستاد و زبور را به داوود داد و تورات را به موسی و انجیل را به عیسی بخشید و به محمد که درود و سلام خداوند بر او باد قرآن را اهدا کرد که آن معجزه همیشگی اوست. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "این کتابی است که آیاتش استوار آن گاه روشن شده است. از نزد [خداوند] فرزانه آگاه [نازل] گشته است" [سوره هود آیه ۱]

و خداوند پاک آن را نور، برکت، دلیل و سبب هدایت قرار داد. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "و این کتابی مبارک است که ما آن را نازل کرده‌ایم، پس از آن پیروی کنید و پروا دارید تا مورد رحمت قرار گیرید" [سوره انعام آیه ۱۵۵]

و همچنین می فرماید: "ای مردم، به راستی برایتان از [جانب] پروردگارتان برهانی آمد و نوری آشکار به سوی شما نازل کردیم" [سوره نساء آیه ۱۷۴]

خداوند بلند مرتبه در کلمه شهادت ایمان به خاتم پیغمبران و رسولان و برترین بشر را متصل به ایمان به وحدانیت خودش قرار داد. "اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا رسول الله" خداوند او را رحمتی برای تمام جهانیان فرستاد و به وسیله او آنها را از تاریکی‌ها به سوی نور

خداوند بلند مرتبه می فرماید: "مؤمنان تنها آنانند که به خدا و رسولش ایمان آورده‌اند، آن گاه شك به دل راه نداده‌اند"

[سوره حجرات آیه ۱۵]

و خدای بلند مرتبه می فرماید: "سوگند به پروردگارت، [در حقیقت] ایمان نیاورند مگر آنکه در اختلافی که بین آنان در گرفت، تو را داور کنند. آن گاه از آنچه حکم کردی در خود هیچ دلتنگی نیابند و کاملاً گردن

نهند" [سوره نساء آیه ۶۵]

۳. محبت با رسول خدا صلی الله علیه و سلم، خداوند متعال می فرماید: "بگو: اگر پدرانتان و پسرانتان و برادرانتان و همسرانتان و خویشاوندانتان و مالهایی که آن را به دست آورده‌اید و تجارتی که از کسادیس می‌ترسید و خانه‌هایی که آنها را می‌پسندید در نزد شما از خدا و رسولش و جهاد کردن در راه او محبوب‌ترند، پس در انتظار باشید تا خداوند حکمش را در میان آورد. و خداوند گروه نافرمانان را هدایت نمی‌کند" [سوره توبه آیه ۲۴]

و رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "هیچ یک از شما مومن نمی‌شود تا زمانی که من از پدر و مادر و فرزند و همه مردم در نزد او محبوب‌تر نباشم"

(روایت از بخاری است)

۴. احترام و اکرام و ارج نهادن به او. خداوند متعال می فرماید: "تا [شما ای مردم] به خدا و رسول او ایمان آورید و [دین] او را یاری دهید و او را به بزرگی باور دارید"

[سوره فتح آیه ۹]

بیرون آورد و از جهل و نادانی به سمت دانش برد و از گمراهی به سمت هدایت و ایمان. پس او امانت را رساند و برای امت خیر خواهی نمود. او برای امتش بسیار حریص بود.

خداوند بلند مرتبه می فرماید: "بی‌گمان رسولی از خودتان به سوی شما آمد، رنجتان بر او دشوار، بر شما حریص [و] به مؤمنان رئوف مهربان است" [سوره توبه آیه ۱۲۸]

خداوند به پیغمبر و رسولش حقوقی را داد که شایسته او بودند. او بهترین بشر و سرور آنها است. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "من سرور فرزندان آدم هستم و البته در این فخری نیستم" (روایت از ابن ماجه است)

از جمله حقوق او صلی الله علیه و سلم:

۱. ایمان به اینکه او بنده و فرستاده خداوند بوده و اینکه خداوند او را رحمتی برای جهانیان فرستاده است و او امانت را رسانده و رسالت را ادا کرده است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "پس به خدا و رسول او و نوری که نازل کرده‌ایم، ایمان بیاورید"

[سوره تغابن آیه ۸]

و رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "سوگند به آن که جان محمد در دست اوست هر یک از این امت یهودی یا مسیحی که خبر بعثت من به آنها می‌رسد و ایمان نمی‌آورند از اهل آتش خواهند بود"

(روایت از مسلم است)

۲. تصدیق و پذیرش آنچه که رسول خدا صلی الله علیه و سلم از طرف خدایش آورده است و یقین به اینکه آن حق بوده و او بدون تردید از طرف خدایش ابلاغ نموده است.

و همچنین می فرماید: "پس آنان که به او ایمان آوردند و او را گرمی داشتند و او را یاری دادند و از نوری که به او فرو فرستاده شده است پیروی کردند، آنانند که رستگاران"

[سوره اعراف آیه ۱۵۷]

۵. دوستی و مودت و گرمی داشت اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه و سلم: کسانی که اسلام پذیرفتند و بر سنت و طریقه او حرکت کردند، سفارش و وصیت پیغمبرمان محمد صلی الله علیه و سلم را فهمیدند، آنجا که می گوید: "به خاطر خداوند اهل بیت مرا رعایت کنید. به خاطر خداوند اهل بیت مرا رعایت کنید. به خاطر خداوند اهل بیت مرا رعایت کنید"

(روایت از مسلم است)

اهل بیت رسول خدا صلی الله علیه و سلم از بزرگان مردم بودند. کسانی مانند همسرانش و خویشانش و فرزندانش که صدقه بر آنان حرام و تحقیر و توهین نمودن آنها نادرست است همانگونه که ادعای عصمت برای آنان جایز نبوده و نارواست که آنان را به غیر از خدا به فریاد بطلبیم .

۶. محبت با یاران او، کسانی که به او ایمان آوردند و او را تصدیق کردند: به بدی ذکر نکردن آنان، خداوند متعال آنان را ستوده است.

۷. به بدی ذکر نکردن صحابه و سیره آنان، کسانی که او را تصدیق کرده و به او ایمان آوردند. آنان کسانی هستند که خداوند آنان را ستوده است. می فرماید: "محمد (ص) رسول خداست و کسانی که با اویند بر کافران سخت گیر و در میان خود مهربانند. آنان را در حال رکوع و سجده می بینی که از خداوند فضل و خشنودی می جویند. نشانه [درستکاری] آنان از اثر سجده در چهره هایشان پیداست". [سوره فتح آیه ۲۹]

و رسول خدا صلی الله علیه و سلم درباره آنان فرمود: " یاران مرا دشنام ندهید. یاران مرا دشنام ندهید. سوگند به آنکه جان من در دست اوست اگر یکی از شما به اندازه کوه احد در راه خداوند طلا خرج کند به اندازه دو مشت خرجی که آنها کرده اند نمی رسد و به نیم مقدار هم نمی رسد" (روایت از مسلم است)

و برترین صحابه خلفای راشدین هستند: ابوبکر، عمر، عثمان و علی که خداوند از آنان و از دیگر صحابه خشنود باد. خداوند متعال می فرماید: "و پیشروان نخستین از مهاجران و انصار و کسانی که به نیکوکاری از آنان پیروی کردند، خداوند از آنان خشنود شد و [آنان نیز] از او خشنود شدند. و برایشان باغهایی که فرودست آن جویباران روان است آماده ساخت که در آنجا همیشه جاودانه اند. این کامیابی بزرگ است" [سوره توبه آیه ۱۰۰]

همگی آنان علم و دین را از رسول خدا صلی الله علیه و سلم نقل کردند تا به ما رسید.

ایمان به دیدار با خداوند

همه بندگان به سوی خداوند باز می گردند و بازگشت همگی به سوی اوست. این رکنی اصیل از ایمان به خداوند و بلکه این از ارکان ایمان است: ایمان به روز رستاخیز، آن گاه که جبرئیل در پیش روی اصحاب برای آموزش آنان ارکان ایمان را از پیامبر پرسید، به او گفت: "آن است که به الله و فرشتگان، کتاب های او رسولان او، به روز رستاخیز و به تقدیر خیر و شر از جانب او ایمان بیاوری" (روایت از مسلم است)

آن روز، به روز دیگر یا روز بازپسین نام گذاری شده است زیرا بعد از آن روز دیگری نیست و بعد از آن بهشتیان در بهشت و دوزخیان در دوزخ جای می گیرند. در قرآن کریم این روز به نام های زیادی نامگذاری شده که بر عظمت و جایگاه و اهمیت رویدادهای آن روز دلالت می کند. از جمله نام های آن عبارتند از: روز واقعه، زیرا وقوع آن قطعی است. "خافضه" و "رافعه": زیرا قومی با دخول در بهشت مقام رفیع و بلند می یابند و دسته ای با سرنگون شدن در دوزخ خوار و ذلیل می شوند. روز حساب و جزاء و روز "الحاقه" یعنی روزی که اخباری که خداوند داده بود محقق می شوند. روز "الطامه" یعنی روز غلبه یافتن و "الصاخه" - فریاد گوش خراش - زیرا فریاد صور سبب کری مردم می شود و روز "وعید" - هشدار - که هشدار خداوند در باره کافران محقق می شود و روز "حسرت" زیرا در آن حسرت و افسوس فراوان است و "یوم التلاق" - گرد آمدن - به معنی دیدار زیرا در آن روز همه مردم در یک مکان گرد می آیند و "یوم الازفه" - نزدیک - روز نزدیک به سبب شدت نزدیکی آن و "یوم التناد" - روز فریاد - زیرا در آن روز فریاد های بسیاری زده می شود. بهشتیان دوزخیان را صدا می زنند و دوزخیان بهشتیان را صدا می زنند و روز "عقیم" چرا که بعد از آن روز دیگری نیست و

"دار الآخرة" و "دار القرار" و "الغاشيه" - فراگیر - زیرا همه مردم را فرامی گیرد... و دیگر نام های آن روز

آنچه لازمه ایمان به روز رستاخیز است: اولا: ایمان به آنچه بعد از مرگ روی می دهد قبر و سوال و جواب آن:

این همان پرسش از مرده بعد از دفن اوست که در باره رب و دین و نبی او پرسیده می شود. خداوند مومنان را استوار نگه می دارد و پاسخ می دهند که رب من الله، دین من اسلام و نبی من محمد است و خداوند کافران را گمراه می کند و پاسخ می دهند آنها آنها نمی دانم و فرد منافق و متردد پاسخ می دهد من نمی دانم من شنیدم که مردم چیزی می گفتند من هم گفتم.

عذاب قبر و نعمت آن:

آن گاه که عثمان بر قبری ایستاد، گریست تا ریشش خیس شد. گفت: به او گفته شد: بهشت و دوزخ را یاد می کنی و نمی گویی و از این، این چنین می گویی؟ گفت: رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرمودند: "قبر نخستین منزلگاه آخرت است. اگر از آن نجات یافتید بعد از آن آسان تر می شود و اگر از آن نجات نیافتید بعد از آن سخت تر می شود." گفت و رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرمودند: "هیچ منظره ای ندیدم مگر اینکه قبر از آن ترسناک تر بود" (روایت از احمد است)

عذاب قبر برای ستمکاران، منافقان، کافران و برای برخی از مومنان گناهکار است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "و چون ببینی، آن گاه که ستمکاران در سكرات مرگ اند و فرشتگان دستان خود را گشاده اند [و می گویند:]: جاهلایان را بیرون آورید [شگفت زده می شوی]. امروز به [سزای] آنچه به ناحق بر خداوند می گفتید و [به سزای آنکه] از آياتش سرکشی می کردید، به عذاب خوار کننده کیفر داده می شوید" [سوره انعام آیه ۹۳]

و خداوند بلند مرتبه در باره آل فرعون می فرماید: "آتش [دوزخ آنان را فرو گرفت] که به هنگام صبح و شام بر آن عرضه می شوند. و روزی که قیامت بر پا شود، [گوییم:]: فرعونیان را به سخت ترین عذاب در آورید" [سوره غافر آیه ۴۶]

در حدیث زید بن ثابت از رسول خدا روایت است که فرمودند:

"اگر ترس این نمی بود که مردگان خود را دفن نکنید دعا می کردم که خداوند صدای ناله های عذاب قبر را که من می شنوم به شما بشنوند." پس فرمودند: "از عذاب قبر به خداوند پناه ببرید" پس ما گفتیم: از عذاب قبر به خداوند پناه می بریم. پس فرمودند: "به خداوند پناه ببرید از عذاب آتش" پس ما گفتیم: از عذاب آتش به خداوند پناه می بریم. فرمودند: "به خداوند پناه ببرید از فتنه های آشکار و پنهان" پس گفتیم: پناه بر خداوند از فتنه ها، آنچه که آشکار باشد یا پنهان باشد و فرمودند: "از فتنه دجال به خداوند پناه ببرید"

(روایت از مسلم است)

و رسول خدا صلی الله علیه و سلم در باره مومن، آن گاه که به دو فرشته پاسخ داد، می گوید: "ندا دهنده ای از آسمان ندا می دهد که بنده من راست گفت. از بهشت برایش بگسترانید و از بهشت پیوشانیدش و از بهشت دری برایش بگشایید و از بوی خوش و هوای لطیف آن به او می رسد و قبرش به وسعت دیدش گشاده می شود"

(روایت از احمد و ابوداود است در روایتی طولانی)

دوم: ایمان به روز رستاخیز:

و آن زنده کردن مردگان است. آن گاه که بار دوم در صورت دمیده می شود، مردم برای پروردگار جهانیان از گور ها بر می خیزند. پابرنه بدون هیچ گونه کفشی و عریان بدون

اما نعمت های قبر برای مومنان راستین است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "کسانی که گفتند: پروردگاران خداست، آن گاه استوار ماندند. فرشتگان [با این پیام] بر آنان فرو می آیند که نرسید و اندوهگین نباشید و به بهشتی که وعده داده می شدید خوش باشید"

[سوره فصلت آیه ۳۰]

و خداوند بلند مرتبه می فرماید: "پس هنگامی که [جانها] به حلقوم می رسد (۸۳) و شما آن گاه می نگرید (۸۴) و ما از شما به او (محتضر) نزدیکتریم ولی درک نمی کنید (۸۵) پس اگر جزانمی بینید (۸۶) چرا اگر راستگو بودید

هیچ گونه پوششی و ختنه ناشده. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "چنان که نخستین آفرینش را آغاز کردیم، [دیگر بار] آن را تکرار کنیم. [که به عنوان] وعده‌ای لازم بر ماست بی گمان ما توانا [بر این] کاریم" [سوره انبیاء آیه ۱۰۴]

رستاخیز: آن ثابت است و کتاب، سنت و اجماع مسلمانان بر آن دلالت می کند. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "سپس شما پس از این خواهید مرد (۱۵) آن گاه قطعاً شما روز قیامت برانگیخته شوید (۱۶)" [سوره مومنون آیات ۱۶-۱۵]

و رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرموده است: "روز رستاخیز مردم پابرهنه و ختنه ناشده برانگیخته می شوند" (روایت متفق علیه است)

مسلمانان بر درستی آن اجماع کرده اند و آن مقتضای حکمت است که خداوند برای این آفرینش رستاخیزی قرار دهد تا در آن بر اساس آن چه به زبان پیغمبران برای آنان فرو فرستاده، به آنها پاداش و کیفر دهد. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "آیا پنداشتید که ما شما را بیهوده آفریده‌ایم و شما به سویی ما بازگردانده نمی شوید" [سوره مومنون آیه ۱۱۵]

و خداوند بلند مرتبه به پیامبرش می فرماید: "به راستی کسی که قرآن را بر تو واجب کرد، قطعاً تو را به بازگشتگاهی باز خواهد گرداند" [سوره قصص آیه ۸۵]

سوم: ایمان به آن چه درباره علامات و نشانه های روز رستاخیز آمده است:

و این ها همان رویدادهایی هستند که پیش از وقوع قیامت روی داده و بر نزدیکی آن دلالت می کنند و به دو نوع بزرگ و کوچک تقسیم می شوند.

نشانه های کوچک:

این مجموعه رویدادهایی هستند که پیش از وقوع قیامت به مدتی طولانی روی می دهند و برخی از آنها روی داده و پایان پذیرفته و برخی دیگر آشکار شده اند و تا هنوز آشکار می شوند و ادامه دارند. برخی دیگر تا هنوز روی نداده و بزودی روی خواهند داد. همانسان که رسول خدا صلی الله علیه و سلم خبر داده اند، مانند بعثت رسول خدا صلی الله علیه و سلم و وفات او و فتح بیت المقدس و ظاهر شدن فتنه ها، از بین رفتن امانتداری، از بین رفتن علم و دانش، ظهور جهل و نادانی، انتشار زنا و روابط نامشروع، رباخواری، ظهور آلات موسیقی، افزایش شرب خمر و افتخار چوپانان در ساختمان های بلند مرتبه، افزایش بد رفتاری فرزندان با مادران و همزیستی با آنان به مثابه نوکر، افزایش کشتار و زلزله، فرورفتن و بلعیده شدن به وسیله زمین مسخ شدن، افزایش بهتان و افترا و ظهور زنان پوشیده اما عریان، افزایش گواهی و شهادت دروغین و پنهان کردن گواهی راستین و دیگر مواردی که در کتاب خدا و سنت رسول خدا صلی الله علیه و سلم آمده است.

نشانه های بزرگ:

این ها مجموعه ای از رویدادهای بزرگ هستند که به نزدیکی قیامت دلالت می کنند و اینکه زمان زیادی تا وقوع آن نمانده است و این مجموعه ده نشانه هستند: دجال، فرود آمدن عیسی بن مریم، ظهور یاجوج و ماجوج و سه فرو رفتن در زمین: یکی در مشرق، یکی در مغرب و دیگری در جزیره العرب، ظهور دود، طلوع خورشید از سمت مغرب، پدیدار شدن یک حیوان و آتشی که مردم را به سمت محل حشر می برد. این علامت ها پی در پی می آیند. وقتی نخستین علامت آشکار شد دیگر نشانه ها در پی آن می آیند.

چهارم: ایمان به رویدادهای ترسناک روز رستاخیز، مانند:

۱. کوبیده و هموار شدن کوههای بلند با زمین. خداوند بلند مرتبه می فرماید:

" و کوهها را بینی [و] آنها را ساکن می پنداری حال آن که آنها چون حرکت ابر در گذرند" [سوره نمل آیه ۸۸]

و خداوند بلند مرتبه می فرماید: " و کوهها سخت خرد و ریز شوند (۵) و چون غبار پراکنده گردند (۶)" [سوره واقعه آیه ۶-۵]

و خداوند بلند مرتبه می فرماید: " و کوهها مانند پشم رنگین شوند" [سوره معارج آیه ۹]

و خداوند بلند مرتبه می فرماید: " و درباره کوهها از تو می پرسند، بگو: پروردگرم آن را سخت خواهد پراکند. (۱۰۵) و آن را [مانند] هامونی هموار خواهد گرداند (۱۰۶) که در آنجا هیچ نشیبی و فرازی نبینی (۱۰۷)" [سوره طه آیات ۱۰۷-۱۰۵]

۲. منفجر شدن دریاها و شعله ور شدن و آتش گرفتن آنها. این دریاها که قسمت اعظم کره زمین را در بر گرفته اند در آن روز منفجر می شوند. خداوند بلند مرتبه می فرماید: " و هنگامی که دریاها منفجر شوند" [سوره انفطار آیه ۳] " هنگامی که دریاها افروخته شوند" [سوره تکویر آیه ۶]

۳. تبدیل شدن زمین و آسمانها از وضعی که مردم آن را مشاهده می کنند، آنها در زمینی برانگیخته می شوند که نسبت به آن هیچ گونه شناخت و اثری ندارند. خداوند بلند مرتبه می فرماید " روزی که زمین به زمینی دیگر دگرگون شود و آسمانها [نیز چنین شوند] و به پیشگاه خداوند یگانه قهار آشکار شوند" [سوره ابراهیم آیه ۴۸]

رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: "مردم به روز رستاخیز در زمینی سفید و غبار آلود گرد می آیند به مانند یک صفحه پاک که برای هیچ کس در آن هیچ نشانه ای نیست" (متفق علیه)
سفید و بدون هیچ گونه نشانه و علامت می گردد.

۴. مردم چیزهایی را می بینند که به دیدن آن عادت نداشته اند. آنها کنار هم قرار گرفتن ماه و خورشید را مشاهده می کنند که سبب اضطراب و پریشانی بیشتر می شود. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "آن گاه که چشم خیره شود (۷) و ماه تیره گردد (۸) و خورشید و ماه به هم آورده شود (۹) انسان آن روز گوید: راه گریز کجاست! (۱۰)" [سوره قیامه آیات ۱۰-۷]

۵. دمیدن در صور، که آن پایان این زندگی دنیا است و آن گاه که آن روز بیاید در صور دمیده می شود و با آن دمیدن، زندگی در زمین و آسمان پایان می پذیرد "و در «صور» دمیده شود، آن گاه آسمانیان و زمینیان [همگی] بمیرند. مگر کسی که خداوند خواسته است" [سوره زمر آیه ۶۸]

آن دمیدنی و حشتناک و نابودگر است. شخص آن را می شنود و چنان وحشت زده می شود که قادر به سفارش و وصیت چیزی نمی گردد و نمی تواند پیش زن و فرزندان و دوستان خود باز گردد. "جز چشم به راه بانگی مرگبار نیستند که در حالی آنان را فروگیرد که دشمنی می ورزند (۴۹) پس نمی توانند وصیتی کنند و نه به سویی خانواده خویش باز گردند (۵۰)" [سوره یس آیات ۵۰-۴۹]

رسول خدا صلی الله علیه و سلم و می فرماید "سپس در صور دمیده می شود و هیچ کس آن را نمی شنود مگر این که گردنش کج می شود و از شدت آن هوش و حواس خود را از دست می دهد - می گوید- نخستین کسی که آن را می شنود فردی است که دارد حوض خود را گل اندود می کند تا شتران از آن بنوشند. - می گوید - پس بیهوش می شود و دیگر مردم هم بیهوش می شوند" (روایت از مسلم است)

۶. گرد آمدن انسانهایی که از آغاز آفرینش تا پایان آن در روی زمین آفریده شده اند: همگی در صحرای محشر جمع می شوند. انسان ها و جن ها از نخستین تا آخرین و حتی حیوانات آنها. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "در این [امر] برای کسی که از عذاب آخرت بترسد، نشانه ای است. آن روز روزی است که مردم در آن گرد آورده شوند و آن روز روزی است که [همگان] حاضر آیند" [سوره هود آیه ۱۰۳]

و خداوند بلند مرتبه می فرماید: "بگو: بی گمان پیشینیان و پسینیان (۴۹) در موعد روزی معین گرد آورده می شوند (۵۰)" [سوره واقعه آیات ۵۰-۴۹]

۷. مردم عریان به همان سان که خداوند آنان را آفریده است حشر می شوند، اما از شدت آن روز به چیزی توجه نمی کنند. ام المومنین عایشه رضی الله عنها از آن وضع شگفت زده شد. از او روایت شده است که گفت: "رسول خدا فرمودند: (شما پابرهنه، عریان و ختنه نشده حشر می شوید) عایشه گفت: ای رسول خدا مردان و زنان به هم نگاه می کنند؟ فرمود: وضعیت و حالت بسیار سخت تر از آن است که به این امور متوجه شوند" (روایت از بخاری است)

۸. قصاص مظلوم از ظالم حتی در میان حیوانات. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: " شما به روز قیامت حقوق اهل آن را ادا می کنید، حتی قصاص گوسفند بی شاخ از گوسفند شاخ دار هم گرفته می شود." (روایت از مسلم است)

و رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: " هرکس در حق کسی بی عدالتی مرتکب شده و نسبت به مال یا حیثیت وی بی عدالتی کرده است باید امروز از او حلالیت بطلبد پیش از آن که روزی بیاید که نه درهمی باشد و نه دیناری. اگر او را عملی نیک باشد به اندازه بی عدالتی از او گرفته می شود و اگر عمل نیکی نداشته باشد از گناهان طرفش برداشته و بار او می کنند" (روایت از بخاری است)

۹. نزدیکی خورشید به مردم تا جایی که برابر با کردارشان در عرق خود غرق می شوند. رسول خدا صلی الله علیه و سلم می فرماید: " روز رستاخیز خورشید نزدیک می شود تا به نزدیکی یک میل می رسد. سلیم بن عامر گفت: به خدا سوگند من نمی دانم منظور از میل چیست. آیا مسافت مشخص در زمین است یا همان میله ای که با آن سرمه به چشم می کشند. می گوید: پس مردم به اندازه اعمالشان در عرق غرق خواهند بود. برخی تا شتالنگ و برخی تا زانو و برخی تا سینه در عرق خواهند بود و برخی دیگر را کاملاً غرق می کند و رسول خدا به دهانش اشاره کردند" (روایت از مسلم است)

۱۰. برخی نامه اعمالشان را به دست راست و برخی دیگر به دست چپ می گیرند و مردم در حالت ترس و وحشت و سرگردانی برجای می مانند، تا نامه اعمال همگی پخش شود و مومنان بشارت می یابند که نجات آنان نزدیک بوده و نامه اعمال آنها در دست راست آنان جای می گیرد و غم و غصه کافران با استقرار نامه اعمالشان در دست چپ افزوده می شود، این پاداشی برابر با کردارشان است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "پس اما کسی که کارنامه اش به دست راست او داده شود، می گوید: بگیرید کارنامه ام را بخوانید (۱۹) من یقین داشتم که من به حسابم خواهم رسید (۲۰) پس او در زندگانی پسندیده ای خواهد بود (۲۱) در بهشتی برین (۲۲) که میوه اش دسترس است (۲۳) به [پاداش] آنچه در روزگاران گذشته پیش فرستاده اید، گوارا بخورید و بیاشامید (۲۴) و اما کسی که کارنامه اش به دست چپ او داده شود، گوید: ای کاش کارنامه ام به من داده نمی شد (۲۵) و نمی دانستم حساب [کارم] چیست (۲۶) ای کاش مرگ یکسره کننده بود (۲۷) مالم در حق من سودی نبخشید (۲۸) فرمانروایی ام از [دست] من رفت [و نابود شد] (۲۹)" [سوره حافه آیات ۲۹-۱۹]

۱۱. آن چه به انسان می رسد از ترس و وحشت و بی تابی و نگرانی، به طوری که فرد از هیچ کس چیزی نمی پرسد و جز نفس خودش کسی دیگر برایش مهم نیست. خداوند بلند

مرتبہ می فرماید: " روزی که نه مال و نه فرزندان سودی نمی رسانند" آید؟ پاسخ می دهد آری ای [سوره شعراء آیه ۸۸]

۱۲. و خداوند بلند مرتبه می فرماید: " روزی که انسان از برادرش بگریزد (۳۴) و از مادرش و از پدرش (۳۵) و از همسرش و فرزندان [نیز بگریزد] (۳۶) هر کسی از آنان- آن روز- کار و باری دارد که برایش کفایت می کند (۳۷)" [سوره عبس آیه ۳۴]

پنجم: ایمان به حساب و کتاب

بنده بر اساس عمل اش حساب گرفته می شود و پاداش و کیفر می یابد. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "به یقین بازگشت آنان به سوی ماست (۲۵) آن گاه حسابشان [نیز] بر ماست (۲۶)" [سوره غاشیه آیات ۲۶-۲۵]

و می فرماید: "هر کس نیکی در میان آورد، ده چندان آن [پاداش] دارد. و هر کس بدی در میان آورد، جز به مانند آن کیفر نیابد و آنان ستم نخواهند دید" [سوره انعام آیه ۱۶۰]

و خداوند بلند مرتبه می فرماید: "و در روز قیامت ترازوهای درست را در میان نهیم و کسی هیچ ستمی نیند و اگر [عمل نیک و بد هر شخص] هموزن دانه خردلی باشد، آن را [در میان] می آوریم و ما حسابرسی را کفایت می کنیم" [سوره انبیاء آیه ۴۷]

از ابن عمر روایت شده است که رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرمودند:

" خداوند به بنده نزدیک می شود تا جایی که او را زیر سایه خود می گیرد و او را می پوشاند و به او می گوید: آیا فلان گناه و فلان

نامه کارهای نیکش به او داده می شود. اما کافران و منافقان را در حضور همه مخلوقات به فریاد می خوانند. "اینانند کسانی که بر پروردگارشان دروغ بستند، بدانید که، لعنت خداوند بر ستمکاران است" [سوره هود آیه ۱۸] (متفق علیه)

در حدیث قدسی از رسول خدا صلی الله علیه و سلم روایت شده است که در آنچه از خدایش نقل می کند فرمود: " همانا خداوند نیکی ها و بدی ها را نوشته و سپس آنها را بیان داشته است. هر کس قصد انجام نیکی را بکند اما آن را انجام ندهد خداوند یک نیکی کامل برایش می نویسد و اگر قصد آن را نمود و آن را هم انجام داد، ده برابر تا هفتصد برابر برایش پاداش نوشته می شود و اگر قصد انجام دادن بدی را

نمود و آن را انجام نداد خدا و ند برایش یکی نیکی کامل را برایش ثبت می کند و اگر قصد نمود و آن را انجام داد فقط یک بدی برایش می نویسد" و [غایب نموده ایم (۷)] " [سوره اعراف آیه ۷-۶]

به حسن بصری گفته شد: می بینیم که تابعین بیش از صحابه عبادت می کنند، صحابه در چه چیزهایی گوی سبقت را از آنان برده اند؟ حسن پاسخ داد: اینان عبادت می کنند در حالی که دنیا در دلمای آنهاست. اما صحابه عبادت می کردند در حالی که آخرت در دلشان بود.

(متفق علیه)

تمام مسلمانان بر این اتفاق دارند که حساب و کتاب بر اعمال و کردار صورت می پذیرد و آن مقتضای حکمت است، زیرا خداوند متعال

ششم ایمان به بهشت و دوزخ:

این دو منزلگاه جاودانی مخلوقات هستند، بهشت جایگاه نعمتی هایی است که خداوند به مومنان وعده داده است. به مومنان پرهیزگاری که ایمان آوردند به آنچه لازمه باور داشتن است، ایمان آوردند و به پیروی از خداوند و رسول او بپاخواستند و در این مسیر با خداوند مخلص و پیرو رسولش بودند. در بهشت انواع نعمت وجود دارد " آن چه که هیچ چشمی ندیده و هیچ گوشی وصف آن را نشنیده و به ذهن کسی هم خطور نکرده است. " خداوند بلند مرتبه می فرماید: "آنان که ایمان آورده اند و کارهای شایسته کرده اند، اینانند که بهترین آفریدگانند(۷) پاداششان در نزد پروردگارش باغهای جاودانه ای است که از فرودست آن جویباران روان است- که در آن برای همیشه جاودان خواهند بود- خداوند از آنان خشنود شد و [آنان نیز] از او خشنود شدند. این [پاداش] کسی راست که از پروردگارش بیمناک باشد (۸)" [سوره بینه آیات ۸-۷]

و خداوند بلند مرتبه می فرماید: "پس هیچ کس نمی داند که از آنچه مایه روشنی چشم است چه چیزی برایشان نهان داشته شده است. به [پاس] آنچه می کردند [پاداش یافتند]" [سوره سجده آیه ۱۷] و برترین نعمت ها نگرستن به چهره الله تعالی در بهشت است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "آن روز چهرههایی تازه [و خرم] هستند (۲۲) نظاره گر به پروردگارش (۲۳)" [سوره قیامه آیات ۲۳-۲۲]

و خداوند بلند مرتبه می فرماید: "کسانی که نیکوکاری کرده اند، نیکویی [بهشت] و افزوده ای بر آن دارند" [سوره یونس آیه ۲۶]

مراد از (حسنی) نیکویی: بهشت است و مراد از زیاده: نگرستن به روی الله است. همان گونه که رسول خدا صلی الله علیه و سلم فرموده است: " آن گاه که بهشتیان وارد بهشت می شوند، خداوند بلند مرتبه می گوید: آیا می خواهید چیزی افزون به شما بدهم؟ می گویند: آیا صورت های ما را سفید نکردی و ما را در بهشت وارد نساختی و از آتش رهایی ندادی؟ می گوید: پس حجاب بر داشته می شود، پس هیچ چیز را محبوبت تر از نگرستن به روی پروردگارش ندیدند . سپس رسول خدا صلی الله علیه و سلم این آیه را تلاوت فرمودند: "کسانی که نیکوکاری کرده اند، نیکویی [بهشت] و افزوده ای بر آن دارند" [سوره یونس آیه ۲۶] (روایت از مسلم است)

اما آتش: آن جایگاه عذابی است که خداوند برای کافران ستمکار آماده کرده است. کسانی که به خداوند کفر ورزیده و با رسولان او مخالفت می نمودند. در آن انواع عذاب و تنبیه مهیا می باشد. چیزهایی که به ذهن کسی نرسیده است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "و از آتشی که برای کافران فراهم دیده شده است بر حذر باشید" [سوره آل عمران آیه ۱۳۱]

و می فرماید: "به راستی که ما برای ستمکاران آتشی را که سرپرده هایش آنان را فرا گیرد، فراهم دیده ایم. و اگر فریاد خواهند با آبی همانند مس گذاخته که چهره ها را بریان کند به دادشان

رسند. بد شرابی است و [جهنّم] بد آرامگاهی است" [سوره کهف آیه ۲۹]

و خداوند بلند مرتبه می فرماید: "بی گمان خداوند کافران را لعنت کرده است و برایشان آتش فروزان فراهم دیده است (۶۴) که همواره در آنجا جاودانند. هیچ دوست و یاریگری نیابند (۶۵) روزی که چهره‌هایشان در آتش گردانیده شود. گویند: ای کاش ما از خداوند و رسول [او] اطاعت می کردیم (۶۶)" [سوره احزاب آیه ۶۶-۶۴]

و سبک ترین آنها در عذاب را رسول خدا صلی الله علیه و سلم چنین توصیف می کند: "سبکترین عذاب روز قیامت از آن شخصی است که در زیر کف پایش اخگری گذاشته می شود که به سبب آن مغز او در سرش می جوشد" (روایت از بخاری است)

ثمرات ایمان به روز بازپسین:

محقق شدن یک رکن از ارکان ایمان به خداوند، زیرا ایمان به خداوند بدون ایمان به روز رستاخیز محقق نمی شود. این از جمله ارکان ایمان است و به همین سبب خداوند جنگ با کسانی را که به آن ایمان ندارند لازم گردانیده است. خداوند بلند مرتبه می فرماید: "بجنگید با کسانی که به خداوند و روز بازپسین ایمان نمی آورند" [سوره توبه آیه ۲۹]

امنیت در دنیا و آخرت و وعده دریافت پاداش بزرگ، خداوند بلند مرتبه می فرماید: "بدان که دوستان خدا، نه بیمی بر آنان است و نه آنان اندوهگین شوند" [سوره یونس آیه ۶۲]

وعده دریافت پاداش بزرگ، خداوند بلند مرتبه می فرماید: "به راستی کسانی از مؤمنان و یهودیان و ترسایان و صابئین که به خدا و روز قیامت ایمان آورده و کار شایسته کرده باشند، پاداششان را نزد پروردگارشان دارند. و نه بیمی بر آنان است و نه آنان اندوهگین شوند" [سوره بقره آیه ۶۲]

تشویق برای انجام کارهای نیک؛ خداوند بلند مرتبه می فرماید: "ای مؤمنان، از خداوند اطاعت کنید و از رسول [او] و صاحبان امرتان [هم] اطاعت کنید هر گاه در چیزی اختلاف کردید، اگر به خدا و روز قیامت ایمان دارید، آن را به خدا و رسول بازگردانید. این بهتر و نیک انجام تر است" [سوره نساء آیه ۵۹]

و می فرماید: "فقط کسی مسجدهای خدا را آباد می کند که به خداوند و روز قیامت ایمان آورده باشد" [سوره توبه آیه ۱۸]

و می فرماید: "به راستی برای شما، برای کسی که [پاداش] خداوند و روز قیامت را امید می دارد و خداوند را بسیار یاد می کند، در رسول خدا سرمشقی نیکوست" [سوره احزاب آیه ۲۱]

و می فرماید: "به راستی در آنان برایتان سرمشقی نیکوست. برای کسی [از شما] که به [لقای] خدا و روز قیامت امیدوار است" [سوره ممتحنه آیه ۶]

و می فرماید: "و گواهی را برای [رضای] خدا ادا کنید. این [حکم] کسی است که به خداوند و روز قیامت ایمان دارد" [سوره طلاق آیه ۲]

از انجام کارهای منکر و بد جلوگیری می کند: پروردگار بلند مرتبه ما می فرماید: "و اگر به خدا و روز بازپسین ایمان دارند، نهان داشتن آنچه خداوند در رحمهایشان آفریده است، برای آنها روا نیست"

[سوره بقره آیه ۲۲۸]

و می فرماید: "و چون زنان را طلاق دادید و به سر آمد خویش برسند، وقتی که در بین خویش به شایستگی تراضی کنند، آنان را از آنکه

ام المومنین عایشه رضی الله عنها به زنی گفت: مرگ را بسیار یاد کن چرا که سبب نرمی و لطافت دل می شود.

با همسران خویش ازدواج کنند، باز مدارید. این [حکمی است] که هر کس از شما که به خدا و روز قیامت ایمان دارد، به آن پند داده می شود"

[سوره بقره آیه ۲۳۲]

و می فرماید: "کسانی که به خداوند و روز قیامت ایمان دارند [در سرباز زدن از] آنکه با مالهایشان و جانهایشان جهاد کنند از تو اجازه نمی‌خواهند و خداوند به [حال] پرهیزگاران داناست (۴۴) فقط آنان از تو اجازه می‌خواهند که به خداوند و روز قیامت ایمان نمی‌آورند و دلهایشان شک آورده است، پس آنان در شك خود سرگردان می‌شوند (۴۵)" [سوره توبه آیات ۴۴-۴۵]

به همین سبب کسی که به روز رستاخیز ایمان ندارد از انجام کارهای زشت و منکر باز نمی‌آید و از ارتکاب آنها شرم نمی‌کند. "آیا نگریده‌ای به کسی که جزای اعمال را دروغ انگاشت! (۱) آن شخص همان کسی است که یتیم را [با اهانت از خود] می‌راند (۲) و بر خوراک دادن بینوا ترغیب نمی‌کند (۳)" [سوره ماعون آیات ۱-۳]

دلداری دادن به مومن از آنچه که از نعمت‌ها و پاداش دنیا از دست می‌دهد. بهشت آن رستگاری بزرگ است و زندگی دنیا جز اسباب غرور چیزی نیست. خداوند بلند مرتبه می‌فرماید: "هر موجود زنده‌ای چشند [طعم] مرگ است. و

حسن رضی الله عنه می‌گوید: کسی که مرگ را شناخت، مصیبت‌های دنیا برایش آسان می‌شود.

جز این نیست که پادشاهیتان را در روز قیامت، به تمام و کمال خواهید یافت. پس هر کس که از آتش [جهنم] دور داشته و به بهشت در آورده شود، بی شک رستگار شده است. و زندگانی دنیا جز مایه فریب نیست."

[سوره آل عمران آیه ۱۸۵]

و خداوند بلند مرتبه می‌فرماید:

"بگو: به راستی من اگر از پروردگرم نافرمانی کنم از عذاب روز بزرگ می‌ترسم (۱۵) هر کس که در آن روز [عذاب را] از او باز دارند. به راستی

[خداوند] به او رحمت آورده است. و این است کامیابی آشکار (۱۶)" [سوره انعام آیات ۱۶-۱۵]

و خداوند بلند مرتبه می‌فرماید: "و آخرت بهتر و ماندگارتر است" [سوره اعلی آیه ۱۷]

دل‌داری دادن به مومن از آنچه که از نعمت‌ها و پاداش دنیا از دست می‌دهد، بهشت آن رستگاری بزرگ است و زندگی دنیا جز اسباب غرور چیزی نیست. خداوند بلند مرتبه می‌فرماید: "هر موجود زنده‌ای چشنده [طعم] مرگ است. و جز این نیست که پادشاهیتان را در روز قیامت، به تمام و کمال خواهید یافت. پس هر کس که از آتش [جهنم] دور داشته و به بهشت در آورده شود، بی شک رستگار شده است. و زندگانی دنیا جز مایه فریب نیست"

[سوره آل عمران آیه ۱۸۵]

و خداوند بلند مرتبه می‌فرماید: "بگو: به راستی من اگر از پروردگارم نافرمانی کنم از عذاب روز بزرگ می‌ترسم (۱۵) هر کس که در آن روز [عذاب را] از او باز دارند. به راستی [خداوند] به او رحمت آورده است. و این است کامیابی آشکار" [سوره انعام آیات ۱۶-۱۵]

و خداوند بلند مرتبه می‌فرماید: "و آخرت بهتر و ماندگارتر است" [سوره اعلی آیه ۱۷]

قلب نه اصلاح می‌شود و نه رستگار می‌گردد، نه آرامش می‌یابد و نه لذت واقعی را درک می‌کند، نه خوش می‌شود و نه آرام می‌گیرد مگر به عبادت پروردگارش و دوستی با او و روی آوری به او.

شیخ الاسلام

بازیابی

۱. دین و ایمان چه رابطه ای با آرامش و آسایش دارد؟ توضیح دهید.
۲. ایمان را تعریف و آثار آن را بر جوامع توضیح دهید.
۳. مقتضیات و لوازم ایمان به خداوند کدام اند؟
۴. برترین اعمال و پاکترین آن در نزد خداوند بلند مرتبه کدام اند؟
۵. از ثمرات ایمان به الله تعالی کدامین را بر خود و خانواده و جامعه احساس کرده اید. چند تا را نام ببرید؟
۶. مقتضیات ایمان به پیامبران چیست؟
۷. چرا لازمه ایمان به رسول خدا صلی الله علیه و سلم محبت با یاران اوست؟
۸. رویدادها و احوال روز قیامت را به ترتیب از نشانه های کوچک تا ورود به بهشت یا دوزخ توصیف کنید.
۹. مهمترین اعمالی که سبب ورود به بهشت و نجات از دوزخ می شوند کدام اند؟
۱۰. ثمرات ایمان به آخرت را در عبادت، خشیت و محبت الله تعالی توضیح بدهید.
۱۱. بزرگترین و مهمترین نعمت بهشت چیست؟ و سبک ترین عذاب دوزخ کدامین است؟

